Rewum Italie

MINISTERO DELL'INTERNO

euaa EUROPEAN UNION AGENCY FOR ASYLUM

SAY ÀQ AK SAY YELLEEF CI ÑU DALAL LA

Xibaar bii soxal na la bu fekkee ni:

- amaguloo 18 ci ay at
- nga ñëw àanduloo ak say waajur, moo xam yaw rekk la wala danga ànd ak yeneeni mbokk
- yaw wala sa wa-kër waxoon ngeen kilifa yi ni da ngeen bëga bindu ngir am làqquwaay (ñu gën ko xamee ci kaarange bitim réew) ci Rewum Italie

Yaa ngi ci kaarange ci biir réew mii.

WOLOF

Ci Órob, kepp ku amagul 18 ci ay at jàppeenañu ko ab xale te amna sañ-sañu jot **ndimbalu jagle.**

KAN MOO LAY DIMBALI?

Li nga ñëw te àndoo ak say waa-jur, beneen mag biñuy woowee **njaatige bi/aji teewal ji ci wàllu yoon** dina la dimbali ci say soxla. Nit kooku laalewul dara ak kilifa yi.

Bu fekkee dajeeguloo ak njaatige bi/aji teewal ji ci wàllu yoon, dinga daje ak ñoom ci lu yàggul dara.

Fii ak boobu, kilifa yi dinañu la denk beneen mag mu lay taxawu di la teewal.

LAN MOOY LIGEEYU NJAATIGE BI/AJI TEEWAL JI?

Sa njaatige/aji teewal ji moo lay leeralal lepp loo soxla xam ci sa dal bi te moo lay dimbali ci nga am ay tontu ci laaj yi. Yeneen ligeeykat yi dinañu la dimbali ak laaj yii.

Sa njaatige/aji teewal ji mooy wax kilifa yi loo soxla, moo lay jox ay xelal te moo lay dimbali ci nga jël ay dogal yu am solo.

Mën nga saa yu la neexee wax say soxla ak say yëg-yëg ak wax sa njaatige bi/aji teewal ji say xalaat.

Boo amee jafe-jafe ak sa njaatige/aji teewal ji, waxal ak ligeeykat yi.

Mën nga sàkku ligeeykat yi saa su nekk ndimbal ak taxawu. Bul ragal jafa-jafe yi mën nañu ko bokk saafara!

Ab **firikatu làkk** mën nalaa dimbali ci nga waxee ci làkk bi nga degg.
Seen ligeey mooy firi say wax ak waxi ñeneen ñi ni ñu ko waxee.

Loo mëna def boo bëggee jokkoo ak sa waa-kër?

Boo xamul fu sa njaboot nekk, wala mënatoo jokkoo ak ñoom, ligeeykat yi danañu la dimbali nga gis leen.

Boo amee njaboot ci Órob, waxal ligeeykat yi [*Réew yi bokk ci Réew yu booloo yu Órob yi ñoo ko wara dëppale ak seeniy mbir*] lepp loo xam ci sa njaboot.

Defal ndank, mën na am ñu teg la lorange

Mën na am ngeen xalaat genn réew mi wala am ñu leen di jeema dawloo.
Mën na leen indil ay jafa-jafe ak ay jeexital yu baaxul ci sa bindu bi ngir am làqquwaay. Waxal ak sa njaatige/aji teewal ak ligeeykat yi, mën nga leen leeralal tolluwaay bi te mën ñu laa xelal.

LAN NGAY JOT?

Di nga jot xeetu ndimbal yu wuute ak ay jàppale ci diir bi ngeeniy xaar kilifa yi saytu seen bindu ngir sàkku làqquwaay. Loolu lañuy woowee **dalal.**

Ligeeykat yi dinañu la laaj nga firndeel ni yaa ngi jot xibaar yi nekk ci téere bii. Boo deggul pàcci teere bi wala nga am ab laaj booy jebbal, laajal njaatige bi/aji teewal ji ak ligeeykat yi.

Di ngeen jot yeneeni xibaar ci fan yii di ñëw.

Di nga jot:

- foo fanaan

- dund

- ay yére

- ay jumtukaay ci wàllu setu yaram

- xaalis ngir faj say soxla

Ndax li nga doon xale am nga sañ-sañu jàng ak sàkku xam-xam. Ligeeykat yi dinañu la wax yengu-yengu yiy maye xam-xam, yiy beesalaat am xel ak ngir dimbali la nga mëna sàkku xam-xam, yokkute ci sa wàllu bopp ak ay xarit yu bees.

Bu ñu sukkandikoo ci say at ak ci sa tolluwaay, mën na am ñu may la nga ligeey, ci bu la soobee. Njaatige bi/aji teewal ji ak ligeeykat yi dina ñu la jox xibaar yu gëna yaatu.

SAÑ-SAÑ CI ÑU TOPPATOO SA WERGI YARAM

Kilifa yi dinañu werlu ni jot nga paj mi nga soxla.

Ligeeykat yi ak njaatige bi/aji teewal ji dinañu la wax ndax mën na am nga/ da ñu la wara defal ab saytu wergi-yaram ci ab fajkat wala ab doktoor.

YËGALAL LIGEEYKAT YI AK NJAATIGE BI/AJI TEEWAL JI BU FEKKEE:

- Da ngaa tawat, gaañu wala soxla ab taxawu bu jàmp ci wàllu paj.
- danga amee laago
- dañ la sakkuwoon
- daa am koo ragaloon wala koo ragal
- danga ëmb wala dangaa mel ni ku ëmb
- dangay sàkku ndimbal ak lu ko mëna waral.

Booy nekk ci njàqqare yenn saay, wala ngay mer, wala tiit, wala yoqqat wala ngay am jafa-jafe ci nelaw, mën nga wax ak ab **fajkat ci wàllu xel**.

Mën nga wóolu fajkat bi, doktoor bi, fajkat bi ci wàllu xel ak ligeeykay yi ak aji njaatige bi/aji teewal ji. Amul lenn ci li ngay wax lu ñuy wax keneen kudul sa njaatige/aji teewal ji ci lu dul sa ndigal. Fenn fuñu koy defee rek mooy bu fekkee ni sa bakkan wala bosu keneen daf ci aju.

FAN NGAY DAL?

Berab bi ngay dal ci diir bi kilifa yi di saytu sa bindu ngir am làqquwaay mu ngi aju ci sa tolluwaay ak say soxla.

Njaatige bi/aji teewal ji ak ligeeykat yi dinañu la xamal kañ ngay dal.
Di nga jot ay
ndimbal aki taxawu ci berab yi kilifa yi dogal rek.

Ci lu bari wul lu muy am, mën na am ñu yobb xale yi ci santar yoo xam ni duñu mëna dem ak ñëw ni mu leen soobee. Boo nekkee ci tolluwaay boobu, njaatige bi/aji teewal ji, ab xelalkat ci wàllu yoon ak ligeeykat yi dinañu la taxawu.

Ab xelalkat ci wàllu yoon nit la ku xam yooni réew mi, ku mëna gëstu seeniy mbir te mën leen dimbali.

Moo xam foo mëna dal, am nga sañ-sañu nekk ci kaarange:
Mayu ñu kenn mu:

tiital la | saaga la | gaañ la

Ak ku mu mëna doon, moo xam ab doxandeem la wala nit koo xam.
Boo amee ay jafe-jafe ak ligeeykat yi wala njaatige/aji teewal ji, mën nga ko wax.

YAN ÑOOY SAY WAREEFU DALAL?

Amna solo nga wax dëgg kilifa yi te nga nekk benn ak ñoom, bu fekkee ni sax yenn saay dafay raglu wala mu jafe ngay nettali sa mbir.

Njaatige bi/aji teewal ji ak ligeeykat yi mën nañu la dimbali bu fekkee xam nañu sa tolluwaay.

Yenn ci wareef yi nga wara sàmmuwanteel ñoo nekk ci suuf.

- ✓ Sàmmoo leen ak tërëlini berab bi ngeen dal.
- ✗ Buleen dawee ci berab bi leen kilafa yi waxoon ngeen dal.
- ✓ Topp yooni réew mi leen ligeeykat yi ak aji njaatige yi/aji teewal ji leeralal.

LAN MOOY XEW BOO SÀMMOOWUL AK SAY WAREEF?

Kilifa yi dinañu saytu sa tolluwaay ginaaw gi ñu la yëgalee yaw ak sa aji njaatige/aji teewal ji fas yéenee jël ay matuwaay.

Bu loolu amee, mën ngeen wax ci lu leer ak njaatige bi/aji teewal ak ligeeykat yi tamit te ngeen leeral seen tolluwaay.

Kilifa yi mën na am ñu jël dogal ci:

- nga wara jot ndimbal yu néew, ci misaal ci boo ubbeeku wul ak kilifa yi.
- nga wara ñàkk yenn ci ndimbal yi ngay jot ci boo amee melokaan bu ànd ak fitna.

Xeetu ndimbal yi ngay jot mi ngi aju ci sa tolluwaay ak ci say soxla.

Yaa ngi léegi ci rewum Italie, mi nga xam ni bokk na ci Réew yu booloo yu Órob wala ci réew yi ànd ak ñoom ci ay doxalin.
Réew yu booloo yu Órob ak réew yi ànd ak ñoom ci ay doxalin ñooy:

- 27 réew yu bokk ci Réew yu booloo yu Órob (EU): Allemagne, Autriche, Belgique, Bulgarie, Chypre, Croatie, Danemark, Espagne, Estonie, Finlande, France, Grèce, Hongrie, Italie, Lettonie, Lituanie, Luxembourg, Malte, Pays-Bas, Pologne, Portugal, République d’Irlande, Roumanie, Slovaquie, Slovénie, Tchéquie, Suède ak
- Yeneen 4 réew: Islande, Liechtenstein, Norvège, Suisse.

TËRËLIN YI NGIR BINDU NGIR AM LÀQQUWAAY AK NGIR TUKKI CI YENEEN RÉEW YU RÉEW YU BOOLOO YU ÓROB AK RÉEW YU ÀND AK ÑOOM CI AY DOXALIN

- ✔ War nga dal ci rewum Italie te doo dem ci benn ci yeneen réew yu réew yu booloo yu órob ak réew yu ànd ak ñoom ci ay doxalin.
- ✔ Boo amee ay mbokk ci benn ci réew yii, kilifa yi dinañu la xibaar ci seen sañ-sañu dajaloo niki ay waa-kër. Bul daw.
- ✖ Boo dawee, dina waral ay jeexital yu baaxul ci yeen, yoo xam ni dina ñu ko leeral ci kanam. Ci misaal, di nga jot ndimbal yu gëna néew ci beneen réew mi.
- ✔ Fàttalikul, da ngaa wara bindu ngir sàkku làqquwaay ci réew yu booloo yu Órob wala ci réew yi ànd ak ñoom ci ay doxalin mi nga njëkka dal, ludul kilifa ya dañu sàkku ci yaw laneen.
- ✔ Benn ci réew yu booloo yu Órob yii rekk wala ci réew yi ànd ak ñoom ci ay doxalin ñoo wara saytu sa bindu ngir làqquwaay. Kilifa yi ci rewum Italie] dinañ la wax ban réew moo warlu loolu.

Di nga jang tërëlin yi ci yeneen téere.

LAN MOOY XEW BOO DAWEE CI BENN CI YENEEN RÉEW YU RÉEW YU BOOLOO YU ÓROB AK RÉEW YU ÀND AK ÑOOM CI AY DOXALIN?

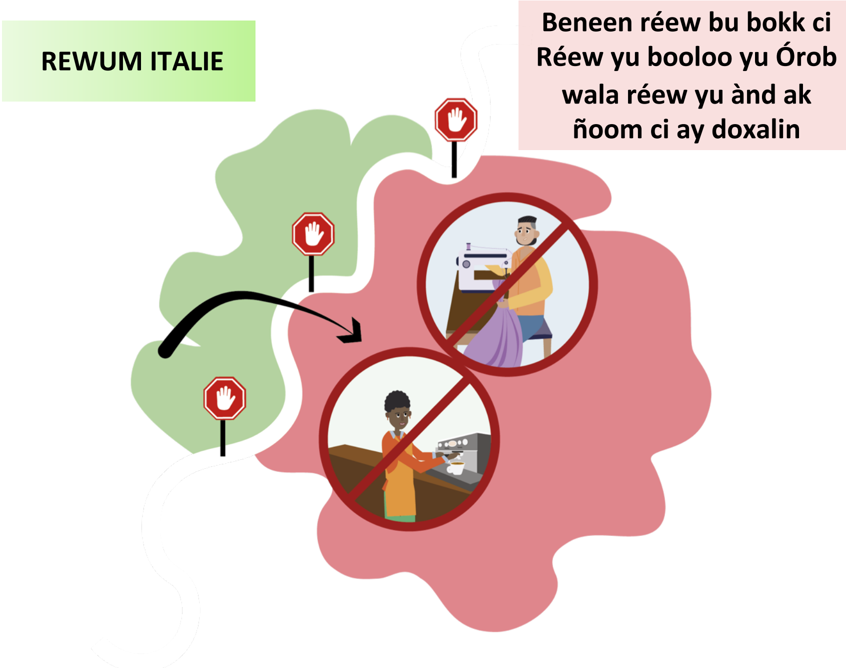

Ci rewum Italie:

- say toppatoo ngir am làqquwaay mën nañu ko dakkal.

Ci beneen réew bu bokk ci Réew yu booloo yu Órob yi ak réew yu ànd ak ñoom ci ay doxalin:

- kilifa yi mën nañu jël dogal ci delloo leen ci réew mi bokk ci réew yu booloo yu Órob mi nga joge te amoo ci ndigal.

Bula kilifa yi yëgalee ni jël nañu dogal ci delloo la, di nga amati yenn sañ-sañ, ci misaal:

- dootoo jotati yenn xeetu ndimbal yi te
- dootu ñu la may nga ligeey.

Xeetu ndimbal yi ngay jot mi ngi aju ci sa tolluwaay ak ci say soxla.

KAN MOO LA MËNA DIMBALI BU FEKKEE NANGU WU LOO DOGAL BU KILIFA YI JËL?

Mën nga wax ak njaatige bi/aji teewal ji te nga jébbal laaj bu la neex.

fekk nga ànd ak sa aji njaatige/aji teewal ji mën nga sàkku ndimbal ci ab xelalkat ci wàllu yoon.

Ligeeykat yi tamit dinañu la xibaar tamit ci mbiri mbootaay yu ajuwul ci genn nguur yu la mëna jox ay xibaar aki ndimbal.

Mën nga jokkoo ak Bànqaas buy saytu mbiri dawlàqqu yi te aju ci mbootaayu xeet yi (UNHCR) saa bu la soobee. UNHCR dafay àar nit yu ñu genne seen réew te neexu leen.

TOMB YI MA JÀPP

Teere bi ngir joxe ay xibaar rek la. Nekkul ngir joxe ay sañ-sañ ak ay wareef. Mbootaayu Réew yu booloo yu Órob ngir dalal dawlàqqu yi (EUAA) moo joxe lu ëpp ci teere bi, réew yu bokk ci Réew yu booloo yu Órob rek la EUAA may ñu sotti ko wala soppi ko. EUAA amul lenn lumu warlu ci weraayu xibaar yi nekk ci teere bi te tukkee ci réew yu bokk ci kureelu Réew yu booloo yu Órob, ci luñuy wund, ci seen mataay, ci seen dëppoo ak yoon wala ci seem wóoraay. Moo xam EUAA wala kepp ku koy ligeeyal du ñu leen toppee dara ci jëfandiku bu waay mëna def ci xibaar yi nekk ci teere bi.

© European Union Agency for Asylum, 2025